

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2
โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
THE RESULT OF PROBLEM-BASED LEARNING ACTIVITIES TO
DEVELOP PROBLEM SOLVING ABILITY OF KINDERGARTEN 2
STUDENTS AT ANUBANMUKDAHAN SCHOOL,
MUKDAHAN PROVINCE

¹รัตนา จันทร์แดง, ²นันทชนนภพ ปาลินทร, ³เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม
⁴วิวัฒน์ เพชรศรี และ ⁵ปาริชาติ สุภิมารส

¹Rattana Chandaeng, ²Nontachanonpaphop Palintorn,
³Charoenwit Sompongtham, ⁴Wiwat Petsri, ⁵Parichart Supimaros

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
Ratchathani University, Thailand.

¹Rattanachandaeng2534@gmail.com

Received September 10, 2021; **Revised** November 2, 2021; **Accepted** December 1, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหารก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ประกอบไปด้วยหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จำนวน 8 หน่วยละ 3 แผน รวม 24 แผน โดยแผนมีคุณภาพ ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความถูกต้อง ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นไปได้ อยู่ใน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชธานี

² อาจารย์ ดร., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

⁴ อาจารย์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

⁵ อาจารย์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

ระดับมาก แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา จำนวน 12 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.33-0.79 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.23-0.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที กรณีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวและไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่า ก่อนการจัดประสบการณ์ในภาพรวม เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในระดับต่ำ ทดสอบแล้วต่ำกว่าเกณฑ์ กรณีหลังการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็มคิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในระดับปานกลาง ทดสอบแล้วสูงกว่าเกณฑ์ และ 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก, เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2, โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร

Abstract

The objectives of this research were to study and compare problem solving ability of kindergarten 2 at Anubanmukdahan School, Mukdahan Province in pre and post problem-based learning activities. The sample included 30 of kindergarten 2 students drawn by using Simple Random Sampling. The research tools included a 24 lesson plans covering 8 units with 3 designed plans for each unit on using problem-based learning activities. The quality of the research tools included: the aspect of the suitability at the highest level; the aspect of accuracy, congruency, and feasibility at a high level. The evaluation instrument was a 12 items of ability test on problem solving with the congruency index between 0.67-1.00; difficulty values between 0.33-0.79, discrimination values by item between 0.23-0.92, and reliability at .87. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test for One Sample and t-test for Dependent Sample. The findings of this research were as follows. 1) The result of problem-based learning activities for developing problem solving ability revealed that before using the activities, 100 percent of the students did not pass problem solving ability standard criteria of 60 percent that was considered at low level and lower than the criteria; while after using the activities, it showed that 100 percent of students were above the standard of 60 percent of total score that was considered at the moderate level and higher than the criteria. 2) The comparison result in problem solving ability of

kindergarten 2 students found that the problem solving ability in post learning activities was higher than the pre learning activities.

Keywords: The Result of Problem-based Learning Activities; Students in Kindergarten 2; Anubanmukdahan School

บทนำ

เด็กปฐมวัยนับว่าเป็นช่วงวัยทองของชีวิต เด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นสนใจสิ่งรอบด้านและที่สำคัญสมองของเด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วเทียบเท่าได้กับผู้ใหญ่ ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จะต้องมีการบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพและสอดคล้อง โดยปรับให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ชี้แนะสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากที่สุด และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเฉพาะตัวและจำเป็นต้องเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสม การส่งเสริมศักยภาพของเด็กโดยเน้นองค์ความรู้ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้านทั้ง ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย ในการพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมนั้นจะต้องมีการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงเพราะการที่เด็กได้ลงมือทำสิ่งต่างๆด้วยตัวเด็กเองจะทำให้เด็กเกิดองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรงและในการจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยยึดแนวคิดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย มีการจัดเตรียมมุมประสบการณ์การเรียนรู้และการสัมผัสจากสิ่งรอบข้าง และบุคคลรอบข้างทำให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ (Active Learning) ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 4-6 ปีจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์ที่ดีจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดไว้และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

เด็กควรเกิดการเรียนรู้และค้นพบประสบการณ์หรือสิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ให้กับเด็กต้องมีความเหมาะสมกับวัยและธรรมชาติของเด็กทั้งในด้านพัฒนาการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกในบรรยากาศที่สร้างความอบอุ่นและเป็นกันเองตลอดจนการเสริมแรงจากครูด้วยการจัด

ประสบการณ์ ที่มีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนานได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น

การแก้ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศทุกวัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้นการคิดแก้ปัญหาจึงสำคัญในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะในด้านการศึกษาซึ่งมีความสำคัญในเด็กทุกคน การคิดแก้ปัญหาจึงนับว่าเป็นพื้นฐานสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะเมื่อเด็กเติบโตไปเด็กก็จะสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้นแนวทางการเสริมประสบการณ์ความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับเด็กปฐมวัย คือ ส่งเสริมให้เด็กเล่นและทำกิจกรรมอย่างอิสระ เช่น เล่นตามมุม ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เล่นกลางแจ้ง ฯลฯ จัดกิจกรรมที่เอื้อให้เด็กมีโอกาสค้นหาคำตอบด้วยตนเอง การจัดประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยพัฒนาการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยมากขึ้นแล้ว การจัดประสบการณ์แบบอื่นอีกที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาได้โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem- Based Learning) ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะในการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life Long Learning) ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ของการเป็นผู้คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ทำให้เกิดโครงสร้างในการจำและช่วยให้ระลึกได้ เมื่อต้องนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดหาเหตุผลได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนากระบวนการคิดและรวมถึงการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (จิราภรณ์ ส่องแสง, 2550 :18)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและวิเคราะห์ตัวผู้เรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ดีเท่าที่ควร อาทิ เมื่อถึงเวลากลับบ้านขณะรอผู้ปกครองมารับหากผู้ปกครองมารับช้าเด็กก็จะร้องไห้ หรือเมื่อครูให้เด็กทำกิจกรรมการวาดภาพระบายสี เมื่อเพื่อนแย่งสีไปเด็กก็จะร้องไห้ เด็กยังไม่สามารถแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ ได้เท่าที่ควร ซึ่งครูผู้สอนควรปรับวิธีการสอนหรือการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงอาจก่อให้เกิดปัญหาในตัวเด็กในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา และพัฒนาศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลสนองตอบความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับปฐมวัย สอดคล้องกับหลักการของการปฏิรูปการศึกษาของไทยที่ต้องการพัฒนาเด็กให้เป็น คนดี คนเก่ง ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหารก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ รายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องคือ ห้องอนุบาล 2/4 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 8 หน่วย ได้แก่ หน่วยร่างกาย หน่วยบ้าน หน่วยของใช้ หน่วยกินอย่างมีคุณค่า หน่วยคมนาคม หน่วยน้ำ หน่วยต้นไม้แสนรักและหน่วยอากาศ แต่ละหน่วยจะจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้แก้ปัญหาจาก ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และปัญหาของผู้อื่น รวม 24 แผน โดยแผนมีคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.60 ด้านความถูกต้อง ด้านความสอดคล้องและด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามากเท่ากับ 4.28, 4.43 และ 4.48 ตามลำดับ

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวนทั้งสิ้น 12 สถานการณ์ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ประเภทละ 3 สถานการณ์ ได้แก่ ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และปัญหาของผู้อื่น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่

ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.33-0.79 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.23 – 0.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที กรณีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวและไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนา ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร สรุปผลวิจัย ดังนี้

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้านคือด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไข ทันทิ์ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และด้านปัญหาของผู้อื่น

n = 30

ความสามารถในการแก้ปัญหา	ก่อนการจัดกิจกรรม			หลังการจัดกิจกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
ด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที	5.81	1.48	ต่ำ	16.88	2.02	ปานกลาง
ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที	8.28	2.47	ต่ำ	19.96	2.97	ปานกลาง
ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น	7.26	2.28	ต่ำ	18.97	2.95	ปานกลาง
ด้านปัญหาของผู้อื่น	4.76	1.42	ต่ำ	15.76	1.51	ปานกลาง
รวม	6.53	1.91	ต่ำ	17.89	2.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า กรณีก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหของเด็กปฐมวัยในภาพรวมเด็กปฐมวัยมี

ความสามารถในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา ต่ำทุกด้านคือ ด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและด้านปัญหาของผู้อื่น

กรณีหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา ปานกลางทุกด้านคือ ด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และด้านปัญหาของผู้อื่น

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยผลการศึกษาพบว่า กรณีก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา ไม่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 93.33 ทุกด้านคือ ด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและด้านปัญหาของผู้อื่น กรณีหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหา ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์ ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านปัญหาของผู้อื่น ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กรณีก่อนการประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเด็กไม่มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริงที่อาจเกิดขึ้น การแสวงหา

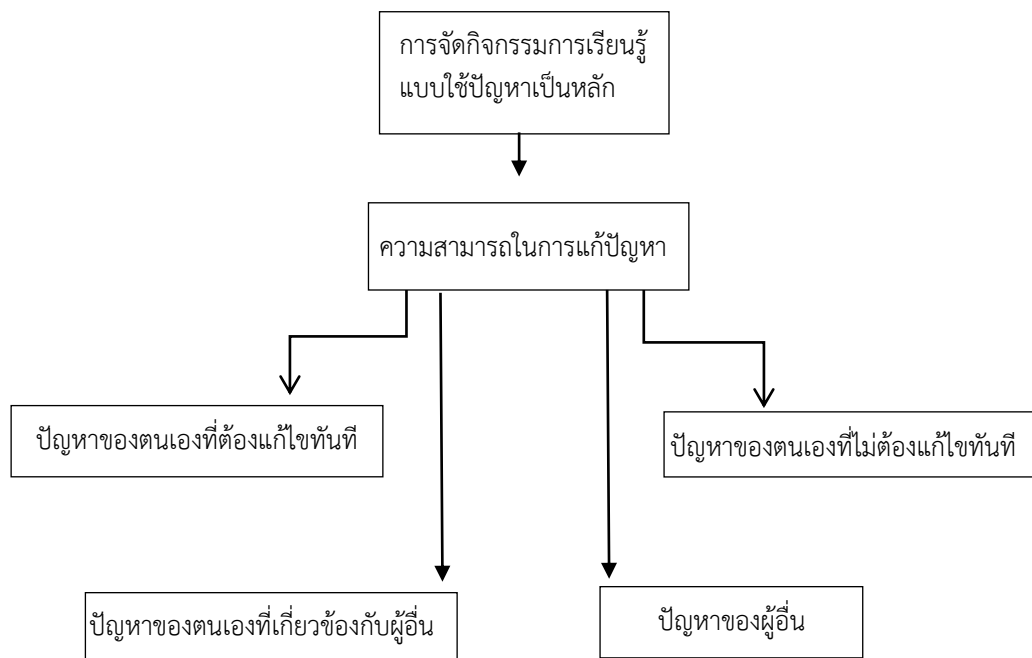
จินตนาการในการแก้ปัญหาจึงมีน้อย หรือขาดการสนับสนุนการสร้างสภาวะไร้ขอบเขตจากบุคคลใกล้ชิด กรณีหลังการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กระตุ้นพัฒนาการด้านความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดี สอดคล้องกับหทัย ชีโนทัย (2553 :119-121) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กอนุบาลก่อนและหลังการจัดกิจกรรมประกอบอาหารจากผัก ผลวิจัยพบว่า 1) เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารจากผักมีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 2) เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดกิจกรรมประกอบอาหารจากผักมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 57.01 ของพื้นฐานเดิมโดยมีความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเองที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นสูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

2. เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา ของเด็กปฐมวัยที่ก่อนและหลังเรียนพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก มีพัฒนาการด้านปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที ด้านปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและด้านปัญหาของผู้อื่น สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยกระตุ้นความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยได้ดี สอดคล้องกับ อรกช อุดมสาลี (2555 :9) ที่กล่าวว่า การแก้ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศทุกวัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้นการคิดแก้ปัญหาจึงสำคัญในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะในด้านการศึกษาซึ่งมีความสำคัญในเด็กทุกคน การคิดแก้ปัญหาจึงนับว่าเป็นพื้นฐานสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะเมื่อเด็กเติบโตไปเด็กก็จะสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้นแนวทางการเสริมประสบการณ์ความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับเด็กปฐมวัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักสามารถพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในระดับที่สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดประสบการณ์มีความสามารถในการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ทุกคน และทุกด้าน ทั้ง 4 ด้าน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ 1) ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที 2) ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที 3)

ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และ 4) ปัญหาของผู้อื่น โดยผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียด ดังนี้

1. การแก้ปัญหาของตนเองที่ต้องแก้ไขทันที หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองที่จำเป็นต้องแก้ไขทันที ได้แก่ ความหิว ความกลัวและความเจ็บป่วย

2. การแก้ปัญหาของตนเองที่ไม่ต้องแก้ไขทันที หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองที่ไม่จำเป็นต้องแก้ไขทันที ได้แก่ ความอยากได้ ความรัก และความชอบ

3. การแก้ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ได้แก่ การเกรงเพื่อน การแย่งของเล่น และการทำของคนอื่นเสียหาย

4. การแก้ปัญหาของผู้อื่น หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น ได้แก่ เห็นลูกหมาตกน้ำ เห็นเพื่อนทะเลาะกันและเห็นกระเป๋าเงินหล่นอยู่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). รายงานการวิจัยการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนา
ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง สำหรับครูระดับ
ก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและสื่อ.
- กวีณา จิตนุพงศ์. (2551). ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการ
เรียนรู้แบบเด็ก. ปรินญานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- จิราภรณ์ ส่องแสง. (2550). ผลการใช้กิจกรรมศิลปะบูรณาการที่มีต่อความสามารถในการ
แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หทัย ชีโนทัย. (2553). ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม.
ประกอบอาหารจากผัก. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรกษ อุดมสาลี. (2555). พฤติกรรมการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
ใช้สถานการณ์จำลอง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

